

## Tárgytematika / Course Description

### Egészségszociológia

ESNB\_EGTM100

**Tárgyfelelős neve /**

**Teacher's name:** Kovácsné dr. Tóth Ágnes

**Félév / Semester:** 2023/24/1

**Beszámolási forma /**

**Assesment:** Vizsga

**Tárgy heti óraszám /**

**Teaching hours(week):** 2/0/0

**Tárgy féléves óraszám /**

**Teaching hours(sem.):** 0/0/0

---

### OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A szociológiai elméleti alapokra építve áttekintést ad az egészség szociológia ("Medical Sociology") kialakulásáról, tárgyköréről, jelentőségéről. Az egészséget meghatározó társadalmi tényezők egy sajátos értelmezési keretét adja.

---

### TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1.hét Az egészség szociológia ("Medical Sociology") kialakulása, tárgykör, gyakorlati jelentősége. Paradigmaváltás az orvostudományban és az egészségügyben, Betegség, gyógyítás, társadalom. Új jelenség az egészség és társadalom viszonyában, preventív orvoslás, egészség kultusz, medikalizáció.

2.hét Az egészségi állapot mérése, mortalitás és morbiditási vizsgálatok. Táppénzes napok, egészségi állapot szubjektív megítélése, egészség hit.

3.hét Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban I. Nemi különbségek és magyarázatuk.

4.hét Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban II. Társadalmi, gazdasági egyenlőtlenségek.

5.hét Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban III. Földrajzi és regionális különbségek. Etnikai hovatartozás.

6.hét Társadalmi egyenlőtlenségek az egészségi állapotban IV. Család, társas kapcsolatok és az egészségi állapot. Társas támogatás. Az egészség-betegség interakcionista megközelítése

7.hét Betegviselkedés társadalmi meghatározottsága, betegszerep.

8.hét Az egészségügyi hivatás. Társadalmi rend, presztízs, hivatásrendek, modern hivatásrend, pályaszocializáció. Az egészségügyi dolgozók testi és lelki egészségi állapota.

9.hét Vallás és egészség. A vallás betegségek kockázatát csökkentő szerepe

10.hét Deviancia az egészségügyben. Medikalizáció, címkézési elmélet, a stigmatizáló betegségek fenomenológiai elmélete. Különleges esetek (AIDS) szociológiai háttere.

11.hét Az orvos-egészségügyi dolgozó-beteg kapcsolat szociológiája. Az orvos-egészségügyi dolgozó-beteg kommunikációt befolyásoló társadalmi tényezők. A betegszerep és betegviselkedés társadalmi meghatározottsága.

12.hét Az egészségügyi intézményrendszer szociológiája. Működési elvek, diszfunkciók (Merton, Mechanic). Hálapénz szindróma.

13.hét Új jelenség az egészség és társadalom viszonyában, preventív orvoslás, egészségkultusz.

14.hét Rendszerező óra

---

## SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Kritikai szemléletű dolgozat (8-10 gépelt oldal) elkészítése adott témában. Vizsgaelőadás: amely az elkészített dolgozat védéséből áll.

A hallgatói előadás értékelésének szempontjai:

Előadásmód (előadás célja, előadás műfaja, jellege, előadó korlátai,

Prezentáció: képszerűség (grafikai eszköz), figyelemfelkeltő eszközök, érthetőség, információ tartalom, érdekesség, hitelesség

---

## KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Molnár Regina, Orvosi szociológia, Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Népegészségügyi Intézet, 2017.

Ajánlott irodalom:

Pikó Bettina, Egészségszociológia, Új mandátum Kiadó, 2002

Szántó Zsuzsa, Susánszky Éva, Orvosi szociológia, Semmelweis Kiadó, 2002